

Warszawa, dnia 21-09-2017 r.

MINISTER ŚRODOWISKA

DGO-III.0521.7.2017.KB
413585.1227194.936703

Szanowny Panie,

w związku z pismem z dnia 13 czerwca br. (znak: CZO.6238.50.2017) w sprawie zmiany przepisów dotyczących gospodarki odpadami komunalnymi oraz w związku z art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2017 r. poz. 1123), uprzejmie informuję, co następuje.

Ad. 1.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych wydane na podstawie art. 250 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2016 r. poz. 1987, z późn. zm.) straciło moc obowiązywania z dniem 23 stycznia 2016 r. Zatem nie będzie miało ono wpływu na wzrost kosztów zagospodarowania odpadów komunalnych w regionalnych instalacjach do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów (MBP).

Ad. 2.

Właściwym w sprawie ww. przepisów jest Minister Rozwoju. Niemniej jednak informuję, że wejście w życie z dniem 1 stycznia 2016 r. rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 16 lipca 2015 r. w sprawie dopuszczania odpadów do składowania na składowiskach (Dz. U. poz. 1277) wynikało przede wszystkim z konieczności:

- realizacji wymagań Unii Europejskiej,

- realizacji hierarchii sposobów postępowania z odpadami,
- zwiększenia efektywności prowadzenia selektywnego zbierania odpadów u źródła,
- zwiększenia efektywności przetwarzania odpadów w instalacjach do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych,
- uniemożliwienia składowania odpadów bez ich uprzedniego przetworzenia,
- ograniczenia emisji gazów cieplarnianych do atmosfery, w tym ograniczenia emisji substancji złośliwych z obiektów do przetwarzania odpadów komunalnych.

Wymagania te zostały wprowadzone do regulacji dotyczących kryteriów składowania odpadów w połowie 2007 r., a więc już 10 lat temu. Pierwotnie miały wejść w życie 1 stycznia 2013 r. Następnie, termin ten został przesunięty na 1 stycznia 2016 r.

Stwierdzić należy, że w celu spełnienia kryteriów określonych w ww. załączniku, należy w pierwszej kolejności podjąć działania zwiększające efektywność prowadzenia selektywnego zbierania odpadów u źródła. Dopiero w dalszej kolejności pozostałe zmieszane odpady komunalne powinny być przetwarzane w instalacji MBP w taki sposób, aby powstawało jak najwięcej odpadów nadających się do recyklingu i odzysku. Odpady nienadające się do recyklingu powinny być przekazywane do termicznego przekształcenia. Jednocześnie należy zaznaczyć, że żaden system gospodarki odpadami komunalnymi, szczególnie w skali województwa, nie może być oparty na kierowaniu strumienia odpadów do spalania w ilości wyższej niż 30% wytworzonej masy odpadów komunalnych.

Do dnia 1 stycznia 2016 r. z powodu braku zakazu składowania wysokokalorycznych odpadów palnych, w większości kierowane były one do składowania. Natomiast zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, składowanie odpadów jest najmniej pożądanym sposobem ich zagospodarowania. Wprowadzenie selektywnego zbierania odpadów ogranicza masę składowanych odpadów, a także podnosi jakość surowca zarówno selektywnie zbieranego u źródła jak i surowca odzyskiwanego w instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych.

Wciąż zbyt wiele odpadów, których właściwości pozwalają na wykorzystanie z nich substratów lub energii jest kierowanych na składowiska odpadów. Jednakże zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, odpady te powinny zostać poddane w pierwszej kolejności recyklingowi lub innym formom odzysku. Zatem właściwości energetyczne odpadów nie powinny determinować zakresu ich wykorzystania wyłącznie do odzysku energetycznego. Przykładem może być papier, będący odpadem palnym, którego preferowaną metodą zagospodarowania odpadów jest recykling materiałowy.

Jednocześnie warto zaznaczyć, że konsekwencją ograniczenia składowania odpadów, będzie pośrednio poprawa kondycji sektora gospodarki odpadami w kraju dzięki zwiększeniu ilości surowców nadających się do przetworzenia, co powinno skutkować wzrostem

zatrudnienia w tym sektorze oraz zwiększeniem dostępności surowców wtórnych dla przemysłu.

Ad. 3.

Odnosząc się do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów (Dz. U. z 2017 r. poz. 19) informuję, że konieczność wprowadzenia przepisów rozporządzenia wynikała przede wszystkim z niskiego poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia czterech frakcji odpadów komunalnych tj. papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła, który w 2014 r. oraz w 2015 r. wyniósł 26%. Oznacza to, że poziom recyklingu odpadów w 2015 r. nie wzrósł w porównaniu do roku wcześniejszego, co jest niezwykle niepokojącym zjawiskiem. Osiągany aktualnie poziom stanowi zaledwie połowę wymaganego przepisami unijnymi poziomu, gdyż do dnia 31 grudnia 2020 r. Polska musi osiągnąć 50% poziom recyklingu odpadów komunalnych. Niektóre gminy zdecydowały o zbieraniu odpadów w podziale jedynie na tzw. frakcje suche-mokre, a taki sposób zbierania odpadów jest niezgodny z przepisami prawa i nie gwarantuje dobrej jakości surowca. Przepisy określone w ww. rozporządzeniu mają się przyczynić do zwiększenia poziomu recyklingu. Ponadto, konieczność wprowadzenia tej regulacji wynika z przedstawionej propozycji Komisji Europejskiej odnośnie do zmian dyrektyw w zakresie gospodarki odpadami, które zastrzegają wymagania dotyczące selektywnego zbierania odpadów komunalnych, a także kładą nacisk na zapewnienie selektywnego zbierania odpadów ulegających biodegradacji.

Ad. 4.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 marca 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz. U. poz. 723) reguluje kwestie wysokości stawek opłat za składowanie odpadów, co ma na celu wspieranie systemu gospodarki odpadami komunalnymi. Rozporządzenie to nie odnosi się do wysokości opłat ponoszonych przez mieszkańców w związku z odbieraniem odpadów komunalnych. Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2016 r. poz. 672) opłata za korzystanie ze środowiska, w tym za składowanie odpadów, jest ponoszona przez podmioty korzystające ze środowiska, którymi w zakresie gospodarki odpadami są zarządzający składowiskami odpadów.

Obowiązujące rozporządzenie przewiduje podwyższenie stawek opłat za składowanie wybranych rodzajów odpadów, które powinny trafiać do procesów odzysku i recyklingu, a nie na składowisko, takich jak:

- odpady komunalne (w szczególności zmieszane),
- odpady pochodzące z mechanicznej obróbki odpadów komunalnych,
- zużyte baterie i zużyte akumulatory,

- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- odpady opakowaniowe.

Zmiany te dotyczą 87 rodzajów odpadów (spośród 919) i pierwszym rokiem obowiązywania nowych stawek będzie rok 2018. Ponadto wzrost stawek opłat będzie stopniowy w 3-letniej perspektywie czasowej (do roku 2020). Służy to stworzeniu efektywnego narzędzia ekonomicznego, stymulującego zwiększanie udziału innych metod przetwarzania odpadów niż składowanie, szczególnie recyklingu.

Wyższe stawki opłat za składowanie odpadów będą pełnić funkcję wspomagającą kreowanie prawidłowych zachowań podmiotów zajmujących się gospodarką odpadami (w tym zakazu składowania określonych typów odpadów).

Zaznaczyć należy, że składowanie odpadów to najmniej pożądana metoda zagospodarowania odpadów, w wyniku której bezpowrotnie tracone są cenne surowce wtórne. Zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami należy zapobiegać powstawaniu odpadów, a odpady, które powstały należy przygotować do ponownego wykorzystania lub poddać recyklingowi.

Jednocześnie informuję, że z posiadanych informacji wynika, iż kwoty opłat pobieranych przez gminy związane z odbiorem i gospodarowaniem odpadami często są bardzo niskie. Spowodowane jest to wyborem najniższej oferty w przetargach na odbieranie i zagospodarowanie odpadów, a także niewystarczającym uwzględnieniem hierarchii sposobów postępowania z odpadami lub nawet z pominięciem tej zasady. Zbyt niskie opłaty powodują brak możliwości zorganizowania efektywnie działającego systemu selektywnego zbierania odpadów komunalnych u źródła, a także brak środków na kierowanie odpadów do efektywnych procesów odzysku.

Prowadzenie właściwej gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy, polegającej w szczególności na wykorzystaniu surowców wtórnych w wyniku selektywnego zbierania odpadów przez właścicieli nieruchomości powinna się przyczyniać się do obniżania opłat ponoszonych przez mieszkańców.

Z poważaniem

Z up. Ministra
Sławomir Mazurek
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

Prezes Rady Ministrów (dot. pisma z dnia 21 czerwca br., znak: SPRM.216.11.15.2017.JG).